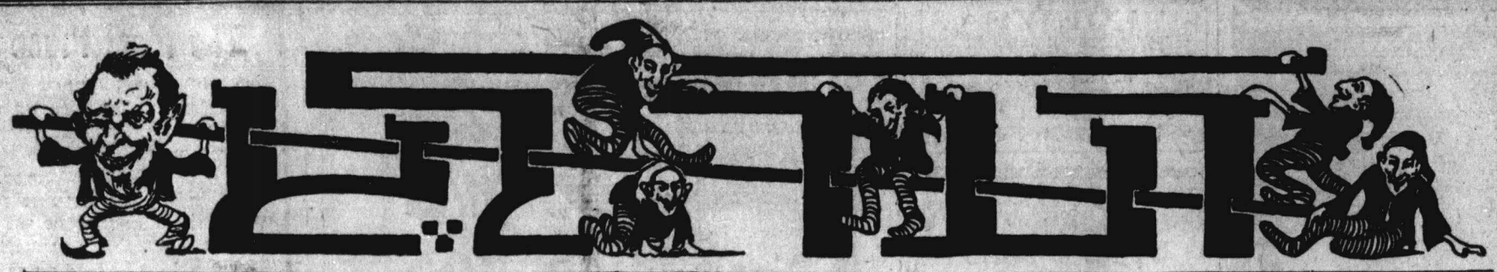

אהן א היטעל

(שלום וויל זיין „אין דער מאדע" און האט באלד חרטה)

פון משה חייקעל'ס

שלום האט אויסגעטאן דאס היטעל.
שלום האט אנגעהויבען געהן איבער דער גאס אהן א היטעל.
שלום האט געזעהן אז א סך מענשען געהען איצט אהן היטלען.
ער האט גלט פארשטאנען פארוואס דאס איז.
און פרעגען האט ער זיך געשעהמט.
ער האט געטראכט:
אפשר איז איצט א רוחק אויף היטלען?
מחמת ער האט געפיהלט, אז ווי־פיעל אויגען ס'זעהן פאראן אין קאר קען זיי אלע אויף איהם.
און ער האט ניט געטענט פארשטעהן.
וואס אזוינס האבען זיי דערזעהן אויף איהם?
ער איז דען דער איינציגער וואס געהט היינטיגע צייטען אהן א היטעל?
און אז ער טראגט א היטעל, טראגט ער עס דען אויפ'ן קאפ
היינט וואס קוקט מען אזוי אויף איהם?
וואס אזוינס האט מען דערזעהן אויף איהם?
און ער האט זיך מאדנע גערעדט אויף זיין ארט.
אזוי ווי ער וואלט געזעסען אויף שפילקעס.
און ער האט קוים דערלעבט ארונטערצוגעהן פון קאר.
און ביים ארונטערגעהן האט ער, בגנבה, געקוקט ארום זיך.
אבער קיינער האט אויף איהם ניט געקוקט.
יעדער איינער אין געווען פארטיפט פאר זיך.
די מענער האבען געלייענט די נאכ־מיטאג גאזעטען.
די ווייבלאך האבען געפוידערט די נעז.
די מיידלאך האבען געפרובט ארי־בערצוהען די קליידלאך איבער די קני.
נאר די קליינלאך האבען זיך ניט געלאזט.
און אזוי איז שלום בשלום ארונטער פון קאר.
און איז ארויס אויף יאנג נאס.
און איז אריין אין איטאנ'ס דע־פארטמענט געשעפט.
און האט זיך אנגעהויבען דרעהען צווישען טיש.
הויך, גלייך.
ערנסט.
מיט גרויע האר.
און בהילען אויף דער נאז.
עפעס האט ער געזוכט.
עפעס האט ער געוואלט קויפען.
מיט אמאל האט איהם אפגעשטעלט א ליידי:
— עקסקיוז מי...
שלום בלייבט שטעהן.
וואונדערט זיך:
אפשר א באקאנטע?
ניין.
ער האט די דאמע קיינמאל ניט גע־זעהן.
מאכט ער צו איהר:
— וועל?
— וואו קויפט מען דא — פרענט זי — קינדערשע העמדעלאך.
שלום ווערט בייז:
— פון וואנען זאל איך וויסען?
די דאמע דערשרעקט זיך:
— עקסקיוז מי... זאגט זי און רוקט זיך אפ.
— שלום געהט ווייטער.
און דער כעס געהט איהם אפ.
ער פארגעסט באלד.
און שפאצירט ווידער צווישען די טישען.
און ווכט ווייטער.
און קוקט.
און מיט אמאל שטעלט איהם אפ א מיידעל:
— עקסקיוז מי...
שלום בלייבט שטעהן:
ווען איז דאס מיידעל?
וואס וויל זי פון איהם?
ער קען שווערען, אז ער האט זי קיינמאל אויף זיין לעבען ניט געזעהן.
— וועל? — מאכט ער.
— וואו קריגט מען דא — מאכט דאס מיידעל — א גלאז וואסער?
שלום ווערט אנגעצונדען.
צעשרייט זיך:
— פון וואנען זאל איך וויסען?
דאס מיידעל דערשרעקט זיך.
עקסקיוז מי... זאגט זי און רוקט זיך אפ.
שלום בלייבט שטעהן.
טראכט א ווייל.
קוקט נאך דער מיידעל.
דאס מיידעל כאפט אויף א קוק אויף צוריק.
דערשרעקט זיך.
לויפט שנעל.
שלום קווענטשט מיט די פלייצעס:
מאדנע!
מיט אמאל דערפיהלט ער, אז עמי־צער גיט איהם א ציה ביים ארבעל.
ער קוקט זיך אום:
א אידענע שטעהט לעבען איהם.
א גראבע.
א שווערע.
א צוויי הונדערט פונטיגע.
פראכט.
סאפעט.
שוויים גיסט פון איהר.
— וועל? — מאכט שלום.
— איך וויל — סאפעט זי — אי־בעראבייטען אד די דרעס.
— וואס־זשע ווילט איהר פון מיר?
— וואס הייסט — מאכט זי — וואס? צו וועמען דען זאל איך געהן?
— וואס ווייס איך?
— סטייטש — זאגט זי — איהר זענט ניט דער מענערזשער?
שלום דערשרעקט זיך:
— איך נאר?
און ער גיט זיך א כאפ ביים קאפ:
דאס היטעל איז שולדיג!
און ער לויפט ארוים פון סטאר.
ער יאגט זיך אהיים.
אנטאן גיך דאס היטעל!...

מיין קאזין שרייבט...

(א געגראמטער בריעף פון ס. ס. ס. ד.)

פון אברהמיל

איך דענק, מיין פרוב, דו ביזט זאט פון מיינע „מאנוסקריפטען"...
איך שרייב דיר אפטער, ווי עס שרייבט א כלה איהר געליעבטען...
נאר זאג אליין, וואס קען איך טאן? עס געהט צו ימים טובים...
מיין דלות וואקסט, און ס'הייסט מיין ווייב — שרייבען צו די פרובים...
די „קרובים" מיינע, מ'שטיינס־געזאגט קבצנים „ראדיקאלע",
און דו, אמעריקאנער, ביזט דער „ריינסטער" פון זיי אלע...
פון מיינע בריעף אליין, וואס דו „צוגראמסט" אין פעליטאנען — פארזיכערט מיר מיין אידענע — נעמאכט האסטו מיליאנען...
ווי באלד אזוי, בין איך דאר אויף בארעכטיגט צו א חלק...
א שטיקעל „פולקע" ברעך מיר אפ פון גאנצען פעטען „בייליק"...
די „פולקע" פון דיין פארציע וועט פאר מיין „חבר'ה" קלעקען אויף צוויי „שבתים" מיט א טאג — די מאנענס צו פארשטעקען...
נאר נארישקייטען; ווייפיעל דו אויף יום־טוב זאלסט מיר שיקען, וועל איך דאס אננעהמען פאר ליעב, ווי אלע נדעסטע גליקען...
— ווי געהט מיר? — ווילסטו ווייסען... יא...
איך בין א מענש א „פרייער"
איך צאהל ניט אין „קאאפעראטיוו" פאר קליידער מעהר צו־טייער...
איך קויף אינגאנצען גארנישט מעהר, איך האב ניט אויף קיין פאדים,
איך טראג מיין איידים'ס אלטע שיך,
מיין בעריל'ס אלטע בגדים..
מען רייסט ביי מיר קיין פאלעס ניט,
איך צאהל ניט קיין „גאלאגען"...
פאר שטייער איז שוין רעקווייזירט
מיין שטוב פון פאראכטאנען...
און נעכטען האט מען שוין מיין „קראם" פון זעלצער צוגענומען,
א „בעזראבאטני" בין איך שוין.
און אויך א „בעז מזומען"...
און מיר געזעצליך איז ערלויבט „פאיאק" און הילף צו קריגען,
און שלאפען אין בית־המדרש פריי...
דו הערסט? — א פארגעניגען!
מיין גאנץ געזונדעל ארום מיר
אין דער אומזיסטער „דירה" —
און זינגט דעם „אינטערנאציאנאל",
אזוי ווי נאך א „פגירה"...
מיין וואניא פון דעם „קאמסאמאל"
אפט ווארפט מיר צו א „ברויטעל",
און ווייטער געהט מען אויס אמאל
פון הונגער, ווי א קנויטעל...
מיט מיר צוזאמען שלאפען דא
געוועזענע נגידים —
דא ראבקין ליעגט, דער וואלד־סוחר,
און קאדענאווער חסידים...
און אלע ווייל קומט אריין
פון „גאראפאקאם" א „פניעכעס"
און זאגט, אז פאר „בורזשויעס" איז ניטא גענוג קיין לחם...
נאר ווער עס האט אין „קאסאמאל"
„קרשים", אדער טעכטער,
א פארציע קארטאפעל קריגט
די גרויס, ווי א... געלעכטער!
און איך בין דאס דער „גליקליכער"...
איך האב אין דער „ישיבה"
פון „קאסמסאמאל" צוויי איידימס מיט
מיין קליין מיזינקע ריווע...
די איידימס, ווייסט דאך שוין, וואס זיי
פאר כבוד מיר פארשאפען...
מיין וואניא איז א „קאמענטשיק",
און ארבייט מעהר פון שקלאפען...
מיין צווייטער תכשיט סאלימאן
א „באנדער" איז פון יאהרען...
און מיינע טעכטער זענען שוין
ביי זיי פארשווארצט געווארען...
היינט שטעל זיך פאר, וואס איך באקום
פאר „גליקען" פון זיי ביידען!...
בפרט ווען די „ערלים" שוין
די ווייבער ווילען שיידען...
די טעכטער ווילען מיך קוין „קרים"
אויף לאנד ארבייט פארשיקען...
דו ווייסט דאך, דארטען אין דער „ערד"
פאר אידען ליגען „גליקען!"
און פופצעהן מיליאן דאלאר פון
אמעריקא — ערווארט מען.
דערווייל, נאטירליך איז ניט גוט...
נו, קריינקט־מען־צו און דארט־מען..
און ביז מען וועט ניט שיקען אונז
פון ניו יארק די מיליאנען, —
פון „קרים" מיין טאכטער זאל מיר נאר ניט וואגען צו דערמאנען!
ווייל „קייען־ערד" דאס קען איך דא,
און האב א פרייע דירה...
דו ווייסט דאך, ווי פאר'עקשנ'ט איז
אן אמת'ער „שאפירא!"...
א צייטונגעל איז דא ארויס
„דער רויטער טל־ומטר"...
דעם לשון און די אויסלייגעביץ
קען לעזען נאר א טאטער...
דאס בלעטעל פיהרט שוין א קאמף
אנטקעגען „ימים־נוראים"...
און זידעלט „קלעריקאלען" און זי
רופט אונז אלע „פראים"...
און די צייוויליזירטע „קאסס"
ערשט האבען פאראכטאנען
מיין ארים־שטוב אוועקגערויבט
פאר מערדערשע „נאלאגען"...
וואס טויג דאס טענה'ן לעבער פריינט?
ס'איז ביטער פון דעם דלות...
און שיק מיר איצט א דאלאר מעהר,
צו אויסלייזען מיין טלית!

נוצליכער איז ארויסצואווייזען דעם פארשטאנד אין דעם, וואס מען פאר־שווייגט, ווי ווען מען זאגט ארוים.

* * *

ליעבער איז צו פרענען אן אלטען מאן ווען ער וועט שטארבען, ווי צו פרעגען א פרויענצימער ווען זי איז געבארען געוואר־דען.

(לאנגייער)

* * *

מאנספערזאנען האבען ניט שטענ־דיג ליעב יענעם וועמען זיי אכטען, פרויען אבער אכטען נאר דעם, וועמען זיי ליע־בען.

(דיובע).

* * *

מאנספערזאנען מאכען אונגליקליך אויס האס. פרויען — אויס ליעבע.

(זאפיר).

* * *

דער שפיגעל איז דאס געוויסען פון די פרויען, זיי טהוען קיין זאך, ניט אנ־ערענגרינג זיך דאס דאזיגע געוויסען.

(זאפיר).

אלול־מעלאדיע

ס'האט א בלאז געטאן דער שופר,
כ'לעבען גארנישט אויף קיין שפאס,
יעדער ציטערט ווי, להבדיל,
ביים אריבערגעהן די נאס...

ס'ריהרט מיט מזל זיך פון קאנטרי
שוין צוריק דאס „שעהנע מין",
כ'בין די מענער ניט מקנא —
ס'נעהט אויף זיי א יום הדין...

לאנגזאם געהט אוועק דער זומער,
ס'שטעהט שוין נאהנט דער הערבסט
און רופט,
און דער האנדעל מיט קאמוניזם,
שמעקט מיט בית־הקברות־לופט.

א אידעל פון „עץ"

פון ה. שולמאן

און צופרידען פון דער וועלט
גיט ער זיך דעם בויך א גלעט:
בעט איהם שטיצע, בעט איהם געלט
און ער ענטפערט שטענדיג: עט!

אבי ער האט אלעסדינג
און צו רוהען אויף א בעט —
איז איהם מאקע גוט און גרינג
אפצופטר'ן מיט א „עט!"

און עס ווייס ניט דער פארשוין
אז עס איז דער גרעסטער חטא
אלץ וואס הייליג, גוט און שעהן
אפצופטר'ן מיט — עט!

געוואַרען קוויט

א קלוגער לאיער קען אלסדינג אין דער וועלט.
מיט יאהרען צוריק איז א מאן אנ־געקלאגט געווען פאר גנבענען אונטער אנ־דערע זאכען, א וואטש און טשיין. ער האט אנגעשטעלט זיין לאיער, איינער פון די בעסטע לאיערס אין שטאדט, געוויס קענט איהר איהם אדער געהערט פון איהם.
דער מאן איז געבראכט געוואָרען צום פראצעס.
ביידע צדדים האבען געגעבען זייער „טעסטימאני".
די גאנצע „טעסטימאני" פון דעם קלענער איז צו נישט געמאכט געוואָרען פון דעם לאיער פאר דער פארטיידיגונג אלעס וואס עס איז געלונגען דעם פראסע־קיוטער ווען די טענות אין פראצעס האר־בען זיך געעדינט איז געווען צו עטאבלי־רען דעם פאקט, אז די וואטש און טשיין, פעהלט, ניט קיין וואטש און טשיין, צו־גענגב'עט, און דער גנב איז דער אנגע־קלאגטער.
„דיסטשארדזשט"! האט געזאגט דער רזשארזש צום פריזאנער.
דער פריזאנער איז געשטאנען ווי א למד.
— דו פארשטעהסט, צו ניין? — האט דער ריכטער איהם געפרעגט. — דו ביסט דיסטשארדזשט, פריי!
דער פריזאנער איז נאך אלץ געשטאנען א שטומער.
— דו ביסט דיסטשארדזשט! — האט נאך אמאל געזאגט דער ריכטער. — איז נאך פאראן עפעס וואס דו ווילסט זאגען?
— יעס דזשארזש, — האט דער מאן געענטפערט, „איך וואלט וועלען וויסען צו איך דארף צוריקקעהרען די וואטש און טשיין.

אהן א היטעל

שלום האט אויסגעטאן דאס היטעל.
שלום האט אנגעהויבען געהן איבער דער גאס אהן א היטעל.
שלום האט געזעהן אז א סך מענ־שען געהען איצט אהן היטלען.
ער האט גלט פארשטאנען פארוואס דאס איז.
און פרעגען האט ער זיך געשעהמט.
ער האט געטראכט:
אפשר איז איצט א רוחק אויף היט־לען?
מחמת ער האט געהערט, אז עס איז א סטרייק.
ער האט געהערט, אז די היטעל־מאכער ווילען מעהר קיין היטלען ניט מאכען.
זענען פאראן וועניג היטלען אויפ'ן מארקעט.
איז מסתמא דערפאר האט מען אנ־געהויבען געהן אהן היטלען.
אלא פאר וואס דען האבען מענער אויסגעטאן די היטלען?
נאר ווי די זאך איז, שלום האט געזעהן מ'געהט אהן היטלען.
איז דאס איהם וואוילגעפעלען.
ס'איז איהם אויסגעקומען וואוויל־יונגעריש.
און וואוויל־בחור'יש.
האט ער געטראכט, אז ער וועט דאס אויך נאכטאן.
און געכטען. ערשט געכטען, איז ער צום ערשטען מאל אוועק אין גאס אהן א היטעל.
ס'איז איהם וואוילגעפעלען.
ער האט זיך דערפיהלט לייכט. גרינג.
ממש ווי א בחור'ל פון א יאהר אכצעהן.
דאס ווינטעל האט געבלאזען צווי־שען זיינע האר.
די האר וואס זענען שוין מעהר גרוי ווי ווייס.
און די הענט זענען איהם געווען פריי.
ער האט דאס היטעל אין די הענט ניט געדארפט טראגען.
מחמת אז שלום האט געטראגען א היטעל האט ער עס אויך ניט געטראגען.
דאס הייסט, געטראגען האט ער עס יא, נאר ניט אויפ'ן קאפ.
אין דער הענט האט ער עס געטראַ־גען.
אין צו וואס־זשע טאקע באדארף ער איננאנצען האבען דאס היטעל?
איז דאס אלץ איהם וואוילגעפעלען.
אז ער האט זיך דערפיהלט לייכט, שטיפעריש.
אזוי ווי ער וואלט ארונטערגעוואר־פען דרייסיג יאהר פון די פלייצעס.
נאר אז ער איז אריין אין קאר, האט זיך איהם אויסגעוויזען. אז דער קאנ־דוקטאר קוקט אויף איהם און וואונדערט זיך.
נאר שלום האט זיך געמאכט ניט זעהענדיג.
האט באצאהלט זיין „טיקעט".
האט גענומען זיין „טרענספער".
האט זיך אוועקגעזעצט ביים פענס־טער.
ארויסגעקוקט אין דרויסען.
גלייך ווי אלע מאל.
גלייך ווי יעדען אנדערען טאג.
אבער געזעסען אין ער ניט רוהיג.
עס האט איהם געהויבען פון ארט.
עס האט איהם געשטאכען אין פלייצע.
מחמת ער האט געפיהלט, אז ווי־פיעל אויגען ס'זעהן פאראן אין קאר קו־קען זיי אלע אויף איהם.
און ער האט ניט געקענט פאר־שטעהן.
וואס אזוינס האבען זיי דערזעהן אויף איהם?
ער איז דען דער איינציגער וואס געהט היינטיגע צייטען אהן א היטעל?
און אז ער טראגט א היטעל, טראגט ער עס דען אויפ'ן קאפ
היינט וואס קוקט מען אזוי אויף איהם?
וואס אזוינס האט מען דערזעהן אויף איהם?
און ער האט זיך מאדנע גערעדט אויף זיין ארט.
אזוי ווי ער וואלט געזעסען אויף שפילקעס.
און ער האט קוים דערלעבט ארונ־טערצוגעהן פון קאר.
און ביים ארונטערגעהן האט ער, בגנבה, געקוקט ארום זיך.
אבער קיינער האט אויף איהם ניט געקוקט.
יעדער איינער אין געווען פאר־טיעפט פאר זיך.
די מענער האבען געלייענט די נאכ־מיטאג גאזעטען.
די ווייבלאך האבען געפוידערט די נעז.
די מיידלאך האבען געפרובט ארי־בערצוהען די קליידלאך איבער די קני.
נאר די קליינלאך האבען זיך ניט געלאזט.
און אזוי איז שלום בשלום ארונטער פון קאר.
און איז ארויס אויף יאנג נאס.
און איז אריין אין איטאנ'ס דע־פארטמענט געשעפט.
און האט זיך אנגעהויבען דרעהען צווישען טיש.
הויך, גלייך.
ערנסט.
מיט גרויע האר.
און בהילען אויף דער נאז.
עפעס האט ער געזוכט.

מיין קאזין שרייבט...

(א געגראמטער בריעף פון ס. ס. ס. ד.)

פון אברהמיל

איך דענק, מיין פרוב, דו ביזט זאט פון מיינע „מאנוסקריפטען"...
איך שרייב דיר אפטער, ווי עס שרייבט א כלה איהר געליעבטען...
נאר זאג אליין, וואס קען איך טאן? עס געהט צו ימים טובים...
מיין דלות וואקסט, און ס'הייסט מיין ווייב — שרייבען צו די פרובים...
מיר — שרייבען צו די פרובים...
די „קרובים" מיינע, מ'שטיינס־געזאגט קבצנים „ראדיקאלע",
און דו, אמעריקאנער, ביזט דער „ריינסטער" פון זיי אלע...
פון מיינע בריעף אליין, וואס דו „צוגראמסט" אין פעליטאנען, — פארזיכערט מיר מיין אידענע — נעמאכט האסטו מיליאנען...
ווי באלד אזוי, בין איך דאר אויף בארעכטיגט צו א חלק...
א שטיקעל „פולקע" ברעך מיר אפ פון גאנצען פעטען „בייליק"...
די „פולקע" פון דיין פארציע וועט פאר מיין „חבר'ה" קלעקען אויף צוויי „שבתים" מיט א טאג — די מאנענס צו פארשטעקען...
נאר נארישקייטען; ווייפיעל דו אויף יום־טוב זאלסט מיר שיקען, וועל איך דאס אננעהמען פאר ליעב, ווי אלע נדעסטע גליקען...
— ווי געהט מיר? — ווילסטו ווייסען... יא...
איך בין א מענש א „פרייער"
איך צאהל ניט אין „קאאפעראטיוו" פאר קליידער מעהר צו־טייער...
איך קויף אינגאנצען גארנישט מעהר,
איך האב ניט אויף קיין פאדים,
איך טראג מיין איידים'ס אלטע שיך,
מיין בעריל'ס אלטע בגדים..
מען רייסט ביי מיר קיין פאלעס ניט,
איך צאהל ניט קיין „גאלאגען"...
פאר שטייער איז שוין רעקווייזירט
מיין שטוב פון פאראכטאנען...
און נעכטען האט מען שוין מיין „קראם" פון זעלצער צוגענומען,
א „בעזראבאטני" בין איך שוין.
און אויך א „בעז מזומען"...
און מיר געזעצליך איז ערלויבט „פאיאק" און הילף צו קריגען,
און שלאפען אין בית־המדרש פריי...
דו הערסט? — א פארגעניגען!
מיין גאנץ געזונדעל ארום מיר
אין דער אומזיסטער „דירה" —
און זינגט דעם „אינטערנאציאנאל",
אזוי ווי נאך א „פגירה"...
מיין וואניא פון דעם „קאמסאמאל"
אפט ווארפט מיר צו א „ברויטעל",
און ווייטער געהט מען אויס אמאל
פון הונגער, ווי א קנויטעל...
מיט מיר צוזאמען שלאפען דא
געוועזענע נגידים —
דא ראבקין ליעגט, דער וואלד־סוחר,
און קאדענאווער חסידים...
און אלע ווייל קומט אריין
פון „גאראפאקאם" א „פניעכעס"
און זאגט, אז פאר „בורזשויעס" איז
ניטא גענוג קיין לחם...
נאר ווער עס האט אין „קאסאמאל"
„קרשים", אדער טעכטער,
א פארציע קארטאפעל קריגט
די גרויס, ווי א... געלעכטער!
און איך בין דאס דער „גליקליכער"...
איך האב אין דער „ישיבה"
פון „קאסמסאמאל" צוויי איידימס מיט
מיין קליין מיזינקע ריווע...
די איידימס, ווייסט דאך שוין, וואס זיי
פאר כבוד מיר פארשאפען...
מיין וואניא איז א „קאמענטשיק",
און ארבייט מעהר פון שקלאפען...
מיין צווייטער תכשיט סאלימאן
א „באנדער" איז פון יאהרען...
און מיינע טעכטער זענען שוין
ביי זיי פארשווארצט געווארען...
היינט שטעל זיך פאר, וואס איך באקום
פאר „גליקען" פון זיי ביידען!...
בפרט ווען די „ערלים" שוין
די ווייבער ווילען שיידען...
די טעכטער ווילען מיך קוין „קרים"
אויף לאנד ארבייט פארשיקען...
דו ווייסט דאך, דארטען אין דער „ערד"
פאר אידען ליגען „גליקען!"
און פופצעהן מיליאן דאלאר פון
אמעריקא — ערווארט מען.
דערווייל, נאטירליך איז ניט גוט...
נו, קריינקט־מען־צו און דארט־מען..
און ביז מען וועט ניט שיקען אונז
פון ניו יארק די מיליאנען, —
פון „קרים" מיין טאכטער זאל מיר נאר ניט וואגען צו דערמאנען!
ווייל „קייען־ערד" דאס קען איך דא,
און האב א פרייע דירה...
דו ווייסט דאך, ווי פאר'עקשנ'ט איז
אן אמת'ער „שאפירא!"...
א צייטונגעל איז דא ארויס
„דער רויטער טל־ומטר"...
דעם לשון און די אויסלייגעביץ
קען לעזען נאר א טאטער...
דאס בלעטעל פיהרט שוין א קאמף
אנטקעגען „ימים־נוראים"...
און זידעלט „קלעריקאלען" און זי
רופט אונז אלע „פראים"...
און די צייוויליזירטע „קאסס"
ערשט האבען פאראכטאנען
מיין ארים־שטוב אוועקגערויבט
פאר מערדערשע „נאלאגען"...
וואס טויג דאס טענה'ן לעבער פריינט?
ס'איז ביטער פון דעם דלות...
און שיק מיר איצט א דאלאר מעהר,
צו אויסלייזען מיין טלית!

נוצליכער איז ארויסצואווייזען דעם פארשטאנד אין דעם, וואס מען פאר־שווייגט, ווי ווען מען זאגט ארוים.

* * *

ליעבער איז צו פרענען אן אלטען מאן ווען ער וועט שטארבען, ווי צו פרעגען א פרויענצימער ווען זי איז געבארען געוואר־דען.

(לאנגייער)

* * *

מאנספערזאנען האבען ניט שטענ־דיג ליעב יענעם וועמען זיי אכטען, פרויען אבער אכטען נאר דעם, וועמען זיי ליע־בען.

(דיובע).

* * *

מאנספערזאנען מאכען אונגליקליך אויס האס. פרויען — אויס ליעבע.

(זאפיר).

* * *

דער שפיגעל איז דאס געוויסען פון די פרויען, זיי טהוען קיין זאך, ניט אנ־ערענגרינג זיך דאס דאזיגע געוויסען.

(זאפיר).

פאר פרויען פון מיטעלען עלטער

מרס. ווילסאנס ערפאהרונג ציינט דעם וועג פאר פרויען וועלכע מאכען דורך די איבערגאנגס־פעריאדע.

האמילטאן, אנטאריא. — "איך האב גענומען עטליכע פלעשלאך פון לידיא ע. פינקהעמס ווערזשע־טייבעל קאמפאונד, און איך האב ניט געגנוג ווערטער צו לייבען עס, ווייל איך בין געווען אין מיטעלען עלטער און בין געווען איינגאנ־צען אפגעשוואכט און כ'האב ניט גע־האט קיין אפעטיט. איך בין געווען זעהר שוואך און קראנק, און די שמערצען אין מיין רוקען זע־נען געווען אזוי שווער אז איך האב זיך ניט געקענט א ריהר טאן. איך בין געווען שטענדיג ברוגז אויף אלעמען, ווייל מיר האט זיך אויסגעוויזען אז איך האב גאר קיין פריינט ניט. עס האט מיך גארניט גע־ארט פאר'ן לעבען, ווייל איך בין געווען זעהר נערוועז. מיינע א פריינדין האט מיך געראטען צו פרובירען א פלעשעל לידיא ע. פינקהעם'ס ווערזשטייבעל קאמפאונד, און איך דעקאמענדיר עס מיט גרויס ערפאלג, אויך לידיא ע. פינקהעם'ס לייווער פילען. איך בין צו־פריידען צו ענטפערען אויף בריעף פון פרויען וואס פרעגען וועגען אייערע מע־דיצינען, ווייל איך קען זיך פון זיי ניט אפלייבען." — מרס. עמא ווילסאן, 471 ווילסאן סטריט, האמילטאן, אנטאריא. ווערט פארקויפט אומעטום פון דראגס־טען.

א שווערע שטראף

לעהרער: — וואס פאר אן עבירה האט אדם הראשון באגאנגען?
קליינע סודי: — ער האט גענומען פון זרעם עץ הדעת.
לעהרער: ריכטיג, און ווער האט איהם אנגערעדט דערצו?
קליינע סיידי: — חוה.
לעהרער: — וועל, ניט גראדע חוה, נאר ניכער די שלאנג, אבער דאס איז ניט וויכטיג. וואס מיר ווילען וויסען איז, ווי אזוי אדם הראשון איז באשטראפט גע־ווארען דערפאר?
קליינע סיידי, (נאך איינינג מינ־טען טראכטען): — ער האט געמוזט חתונה האבען מיט חוה'ן.

שלעכט פארשטאנען

— וואס געהסטו ארום אזוי צוטראַ־גען?
— ס'ווייב איז אוועקגעפאהרען אין דער קאנטרי.
— ווען מיין ווייב וואלט אוועקגע־פאהרען, וואלט עס מיט וועניג געארבעט.
— חכם מיינער, ווען מיין ווייב וואלט אוועקגעפאהרען, וואלט מיך אויך ניט געארבעט. ס'אומגליק איז אבער, וואס מיין שכנ'ס ווייב איז אוועקגעפאהרען...

שיקט
בלויז אמעריקאנער דאלארס
נאך פוילען, רוסלאנד, רומענען א. ז. וו. דורך
דווארקינ'ס באנק געשעפט
און שיפסקאנטאר
שנעל — זיכער — בילינ
רעגל עפטיים אין ביזנעס עקסטשינדזש. פייער אינשורענס
525 דאנדעס וועסט, טאראנטא
טעלעפאן טרינידי 6744

50,000
הארוועסטערס
פארלאנגט

$15.00
קיין ווייניפעג

און א האלבער סענט פאר יעדען מייל צו אלע פונקטען אין מאניטאבא, סאסקאטשעוואן, אלבערטא — עדמאנ־טאן, טעניס, קאלגארי, מעקלעאד און איסט.
אומקעהרען זיך — א האלבער סענט א מייל ביז ווי־ניפעג, און $20.00 פאר דאס איבערינע.

ספעציעלע טריינס קיין ווייניפעג דורך קענעדיען ניישאנעל. ריילווייס, וועלען פארלאזען ווי פאלגט, (סטענדערד צייט):
פון טאראנטא (יוניאן סטיישאן) 12.01 פארטאג, אויגוסט 18 (אויגוסט 17, מיטנאכט); 12.30 פ. מ. אויגוסט 18; 10.45 פ. מ. אויגוסט 18; 12.30 פ. מ. אויגוסט 20; 12.30 פ. מ. אויגוסט 31; 12.30 פ. מ. סעפטעמבער 3; 9.00 פ. מ. סעפטעמבער 3.
פון אטאווא 12.01 מארגענס אויגוסט 18 (אויגוסט 17 מיטנאכט); 12.01 מיטאג אויגוסט 18; 1.35 א. מ. אויגוסט 31; 12.01 מיטאג אויגוסט 31.
פון ווינדזאר 12.01 א: מ. אויגוסט 20 (אויגוסט 19 מיטנאכט) דורך טשעטהעם, לאנדאן, האמילטאן און אינגעלוואוד.
פון פאלמערסטאן 9.00 א. מ. אויגוסט 20, דורך גוועלף, דזשארדזשטאון און אינגעלוואוד.
ספעציעלע קארס פון אנדערע הויפט פונקטען פארבינדענדיג מיט די אויבערשטע ספעציעלע טריינס. פאר איינצעלע הייטען ווענדעט זיך צו לאקאלע קענעדיען ניישאנעל אגענטען.
"טרי" טריינס — באקוועמליכע קאלאניסטען קארס — ספעציעלע קארס פאר פרויען און קינדער.
קויפט אייער טיקעט קיין ווייניפעג דורך די קענעדיען ניישאנעל ריילווייס צי אייער לעצטער סטאפ אין דער וועסט.
איז אדער ניט א פונקט פון דער קענעדיען ניישאנעל. טיקעטס און אלע אינפארמאציעס פון נאחענטסטען אגענט.
Travel CANADIAN NATIONAL

WHITE STAR BUS LINE
לוקסוסדיגע באקוועמליכע פארלאר קארס
דורך דעם שעהנעם לייק־שאר ראוד.

פארלאזט טאראנטא		קומט אין האמילטאן		פארלאזט האמילטאן		קומט אין טאראנטא
8.30 פריה	D.S.T.	10.45 פריה	D.S.T.	7.30 פריה	D.S.T.	9.45 פריה
10.00		12.15		8.30		10.45
11.00		1.15 מיטאג		10.00		12.15 מיטאג
12.30 מיטאג		2.45		11.00		1.15
1.30	DAYLIGHT S.T.	3.45	DAYLIGHT S.T.	12.30 מיטאג	DAYLIGHT S.T.	2.45
3.00		5.15		1.30		3.45
4.00		6.15		3.00		5.15
5.30		7.45		4.00		6.15
6.30		8.45		5.30		7.45
8.00		10.15		6.30		8.45
9.00		11.15		8.00		10.15
10.30		12.45 פארטאג		9.00		11.15
				10.45		1.00 פארטאג

$1.25 סינגער טריפ ראונד טריפ $2.25

טאראנטא — האמילטאן — ברענטפארד דורך דאנדעס האיוועי

פארלאזט	פריה	פריה	מיטאג	נאכמ.	נאכמ.	אוו.	אוו.
טאראנטא —	7.30	8.00	12.30	1.00	4.30	7.00	8.00
קומט אין	פריה	פריה	נאכמ.	נאכמ.	פארנ.	אוו.	אוו.
האמילטאן —	9.35	9.50	2.35	2.50	6.35	9.05	9.50
קומט אין	פריה	פריה	נאכמ.	נאכמ.	פארנ.	אוו.	אוו.
ברענטפארד —	9.35	11.00	2.35	4..00	6.35	9.05	11.00

אלע באסעס פארלאזען די ווייטיג דומס

טאראנטא	האמילטאן	ברענטפארד
598 בעי	13 דזשאהן סטריט	קירביי הויז
קארנער דאנדעס	צווישען קינג און מיין	

טעלעפאנען עדעלייד 4471, 4472, 4473